

Pårørendesenteret jobber både på individ- og systemnivå

– Pårørendesenteret har en fot inn i de ulike fagmiljøene med sine ansatte som har fagkompetanse fra blant annet spesialist- og kommunehelsetjenesten, familie- og barnevern, kriminalomsorg og arbeidsrettede tiltak.

Det sier Eli Nessa, som er styreleder i Pårørendesenteret i Stavanger. Samtidig som senteret tilbyr samtaler på grasrotnivå, enten det er i samtalerommet eller på Pårørendelinja, jobber de også nasjonalt og driver opplæring og kursvirksomhet for organisasjoner, institusjoner, kommuner og foretak over hele landet.

Dele kunnskap med andre

– Vi retter oss både mot pårørende og fagfolk, noe som gjenspeiles i det digitale tilbudet vårt, der vi med Pårørendesenteret.no henvender oss til pårørende, med UngePårørende.no til barn og unge som pårørende, og

med Pårørendeprogrammet.no til fagfolk som møter pårørende i arbeidshverdagen sin, forklarer Eli Nessa.

Selv kom hun første gang i kontakt med Pårørendesenteret som pårørende. Nå har hun vært styreleder i fire år og forteller om en rivende utvikling. Lenge var samtaletilbudet, enten enkeltvis eller i grupper, bærebjelken i virksomheten. Viktig erfaring ble akkumulert og omgjort til kunnskap. På et tidspunkt kom behovet for å gå videre med dette – og dele kunnskapen med andre.

Videreforedling

– Jeg husker godt da jeg, sammen med daværende daglig leder, dro til Oslo for å be om midler til å utvikle et nasjonalt pårørendetilbud gjennom nettsidene Pårørendesenteret.no og Pårørendeprogrammet.no. Dette ble en realitet og er nå videreutviklet sammen med etableringen av Pårørendelinja som er blitt enormt viktig for oss, fortsetter hun.

“ Et viktig mål har vært å bevege seg fra en plass utenfor døra, der vi måtte banke på, til en plass rundt bordet som en naturlig deltaker i prosesser der oppgaven hele tiden er å gjøre pårørenderollen synlig.

Ønsket var å nå ut til hele landet med den kunnskapen de satt på. Nå videreføres denne ytterligere både gjennom nye digitale kurs for pårørende og fagfolk som jobber med pårørende. Kompetansen ved senteret styrkes ytterligere ved at flere ansatte videreutdanner seg på masternivå.

– Vi har jobbet strategisk for dette. Et viktig mål har vært å bevege seg fra en plass utenfor døra, der vi måtte banke på, til en plass rundt bordet som en naturlig deltaker i prosesser der oppgaven hele tiden er å gjøre pårørenderollen synlig.

Hun kaller de pårørende for «støttehjulene i helse-Norge» og mener at koronapandemien med all tydelighet synliggjorde et system som ville ha falt sammen om det ikke var for de pårørende.

– Nettopp derfor er det så viktig at vi som er pårørende får kompetent støtte, noe vi jobber mye med hos oss. For Pårørendesenteret er det like viktig å jobbe på system- som individnivå, fastslår hun.

Hjelp av samfunnsutviklingen

Styrelederen påpeker at en samfunnsutvikling med fokus på samhandling og medborgerskap nok også har bidratt til å styrke pårørendesaken de siste årene.

– Da Pårørendesenteret ble startet opp i 1998, med én enkelt medarbeider, var pårørendebegrepet ikke innarbeidet hverken på folkemunne eller i helsevesenet på samme måte som i dag. Siden da har vi hatt gleden av å se mange andre starte opp lokale pårørendesentere rundt omkring i landet, forteller Eli som videre understreker viktigheten av godt samarbeid og utfyllende lavterskeltilbud til ulike pårørendegrupper.

– At mange blander oss sammen med de kommunale pårørendesentrene er ikke så farlig – ingen har ringt feil når de kommer til oss. Det er dessverre mer enn nok pårørende til alle, og vi vil mer enn gjerne bidra med vår losfunksjon, både på Pårørendelinjen og ved hjelp av Karttjenesten vår. Vårt unike bidrag til dette store felles pårørendearbeidet er at vi kan tilby veiledning og støtte til fagpersoner og pårørende, uavhengig av relasjon, diagnose og bosted, presiserer hun.

“ Vårt unike bidrag til dette store felles pårørendearbeidet er at vi kan tilby veiledning og støtte til fagpersoner og pårørende, uavhengig av relasjon, diagnose og bosted.

– Å dra nytte av kompetanse og ressurser utenfor egne rekker, er avgjørende og noe vi egentlig alltid har gjort hos oss. Samarbeidet med psykiater Anne Kristine Bergem, og hennes kompetanse på barn og unge som pårørende, er et godt eksempel på dette, sier Nessa som er opptatt av at Pårørendesenteret aldri må miste kontakten med grasrota.

– Den nasjonale satsingen må aldri gå på bekostning av samtalene med de

pårørende. Samtidig som vi skal snakke politikk og dra de store linjene, er det viktig at vi hele tiden møter de pårørende der de er.

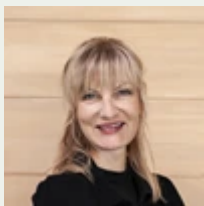
Viktig framover

Framover vil det være viktig med et større fokus på mangfold og en kontinuerlig styrking av kompetansen ved senteret, mener hun.

– Vi må ta innover oss at vi lever i et større mangfold, noe som må gjenspeiles i alle ledd i organisasjonen. Det skal reflekteres i styret, blant de ansatte og i det vi formidler, fastslår hun.

Å møte pårørende med kompetanse slik at de får hjelp til å akseptere sin rolle og samtidig rom til å luften sine frustrasjoner og sorger, er vesentlig.

– Tallene våre viser at pårørende gjerne er her en periode – enten på Pårørendelinja eller på senteret – for så å kople seg på igjen. De vet at vi er her. I tillegg er det viktig å understreke at vi henviser til andre institusjoner og organisasjoner når vi mener det er mer tjenlig. Samarbeid med andre er enormt viktig, noe det også kommer til å være framover. Vi lykkes best når vi står sammen.

Tekst:

Bethi Dirdal Jåtun

Journalist